

Inhoud tijdschrift *oud-Dordrecht* 2021 (jaargang 39) nr. 2

p. 98: *Bestuursbericht*.

p. 99: Harm van Grol, *Ontrent de Vuijlpoort: het mysterie van een niet zo sexy wijk*. Het westelijk gedeelte van de Voorstraat is arm aan belangrijke openbare gebouwen en ook het aantal in het oog springende particuliere huizen is gering. Toch is deze buurt voor een historicus niet minder interessant dan de meer welvarende delen van de historische binnenstad.

p. 108: Kees Sigmond, *Bestond er wel een 'grafelijk domein' in Dordrecht?* Bij de vroegste ontwikkeling van de stedelijke nederzetting Dordrecht zou de graaf van Holland een terrein voor zichzelf hebben gehouden. Het bestaan van dit 'grafelijk domein' blijkt echter niet uit de gegevens die over de huizen in dit gebied bekend zijn. Onder de grafelijke lenen wordt slechts één huis genoemd: de 'grafelijke herberg' Henegouwen. Waar komt de theorie over het 'grafelijk domein' vandaan, en welke bezittingen had de graaf van Holland dan wél in Dordrecht?

p. 116: *Henne van Heeren, Ondergang van de Grootte Zuidhollandse Waard (2). Het noorden en oosten van de waard*. Na de Sint-Elisabethsvloed van november 1421 lijken de stad Dordrecht en de heemraden van de Grootte Waard vooral interesse te hebben in het bedijken van landen elders in Zuidholland. Blijkbaar ondervindt een groot deel van de Grootte Waard weinig gevolgen van de doorbraak; het gebied lag hoog genoeg of was nog beschermd door de binnendijken. Eind 1424 ging dat veranderen.

p. 127: Leen Rietveld, *De metingen door Mr. Pieter Sluyter en Cornelis Pietersz. van 1560 en 1564*. In aanvulling op het artikel in *Oud-Dordrecht* 2021 nr. 1 over de loopbaan van de landmeter Pieter Sluyter wordt nader ingegaan op de opmeting van de loop van de voormalige Maas door de Grootte Waard. Een meting die tot 1830 invloed heeft gehad op de begrenzingen in de Biesbosch en het werk van latere landmeters.

p. 135: Christine Weijs, *Vriesestraat 19-21: sporen van het Oude Mannenhuis*. Het pand naast de poort van het Oude Mannenhuis aan de Vriesestraat leverde verrassende bouwhistorische vondsten op: balklagen, interessant muurwerk, een paar prachtige gevelankers, schuiframen en een hoge kap met oude houtconstructies en telmerken.

p. 142: Margreet Lefeber, *Margaretha van Godewijck (7). Gedichten over de Engelse zeeoorlogen*. Margaretha zag de Engelsen met wie Holland in oorlog was als *Fielen*, schurken. Zij hadden de Engelse koning Karel I onthoofd. Oliver Cromwell was aan de macht gekomen en had een republiek gesticht. Margaretha was zeer koningsgezind en verfoeide Cromwell, 's *Coninghs Moorders*.

p. 150: Marlies van Rijn & Peter van Rooden, *Dordrecht in de Patriottentijd*. Gewapende burgerwachten die door de stad marcheren: het was in Dordrecht in 1787 een dagelijks beeld. De mannen moesten onenigheden tussen de Patriotten en Prinsgezinden beteugelen en de rust in de stad bewaren.

p. 157: Kees Klok & Guus de Landtsheer, *Het Departement Dordrecht van de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen (1790-1973) (3)*. Dit derde en laatste artikel behandelt de Volksbadhuizen (crisisjaren, oorlogstijd en wederopbouw), Floralia (kweken/verzorgen van planten), clubhuis De Zonnebloem, de volksvoorlezingen en het culturele programma. Met de oprichting van de Culturele Raad in 1968 en de Volksuniversiteit in 1970 was de rol van het Departement uitgespeeld.

p. 169: Erica van Dooremalen, *Het korte kunstenaarsleven van Andries Wiemans*. De schilderijen van deze Dordtse landschapsschilder zijn ontstaan zijn in de periode dat hij in Dordrecht woonde en lid was van het Teekengenootschap Pictura. Rond zijn dertigste stopte hij echter met schilderen. In dit artikel wordt geprobeerd te achterhalen waarom hij de schilderkunst zo plotseling vaarwel heeft gezegd.

p. 176: Michiel van Mourik Broekman, *Verteld Verleden: Een jeugd aan de Merwekaai, 1944-1957*. Paula Schless is een telg uit een scheepvaartfamilie. Haar grootvader richtte vanuit de plaats Ruhrort in Duitsland een sleepvaartbedrijf op. Haar vader en ooms bemanden de afdeling Dordrecht. Later werd Dordrecht de hoofdvestiging van de Firma Schless, aan de Merwekade. Paula (1944) vertelt graag over haar jeugd.

p. 186: Cilia Hogerzeil, *Verteld Verleden: Damiët van Dalsum - poppenspel in Dordrecht*. Al vele jaren is Dordrecht in de maand september het middelpunt van internationaal poppentheater. Na een korte historische inleiding over poppenspel in Dordrecht volgt een portret van Damiët van Dalsum (1943), een van Dordrechts meest bekende hedendaagse poppenspeelsters en de motor van het Internationaal Microfestival.

p. 197: Jan Alleblas, *Boekennieuws*. Bespreking van recent verschenen boeken over de geschiedenis van Dordrecht. Frank Saris e.a., *De Biesbosch. Na zes eeuwen, land van het (weer) levende water*. Leen Fijnekam & Alfons van Bokhorst, *De Biesbosch in de Tweede Wereldoorlog. Over onderduikers, verzet en crossings*. Jelle Simons, *Liniecrossers, frontkoeriers van het verzet. De geschiedenis van de Biesbosch-crosslines in de Tweede Wereldoorlog*. Jaap de Vlieger, *Als ik dat had geweten! Een zoektocht naar het onbekende oorlogsverleden van mijn vader*. Niels Dekker, *Dordrecht en de Drechtsteden vanuit de wolken*. Jean M.A. van Wageningen, *Van Wageningen via Dordrecht de wereld in. Veertig historische artikelen*.

Dit nummer van het tijdschrift *Oud-Dordrecht* is te bestellen via e-mail, voor leden € 4,00 – voor niet-leden € 5,00 (excl. verzendkosten):

publicaties@oud-dordrecht.nl

Verdere informatie: www.oud-dordrecht.nl